

***Posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře psychologie
FF UK v září 2017.***

Téma diplomové práce: Zdraví partneři tělesně handicapovaných jedinců

Diplomandka: Bc. Tereza Myslivcová

Vedoucí práce: PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.

Oponent: prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Autorka předkládá k posouzení diplomovou práci na zcela jedinečné téma, jímž jsou partnerské vztahy, kdy jeden ze dvojice je zasažen závažným míšním poraněním. Konkrétně se pokusila zaměřit své kvantitativní zkoumání na zdravé partnery a jejich spokojenost ve vztahu s takto zasaženými jedinci. Troufám si tvrdit, že toto je téma v naší společnosti značně tabuizované, což sebou přináší pro výzkumnou práci začínajícího psychologa velké těžkosti. Autorka předkládá k posouzení 80 stran textu, včetně 8 stran citované odborné české i zahraniční literatury a text je doplněn přílohami.

Předložená diplomová práce je členěna klasickým způsobem na část teoretickou a výzkumnou. Osobně považuji za těžiště posuzované práce část teoretickou a oceňuji především zaměření na tuto velmi málo sledovanou problematiku.

První kapitola popisuje tělesně postižené míšním poraněním, vyzdvihuje situaci adaptace na poúrazovou situaci a definuje toto postižení jako náročnou životní situaci nejen pro postiženého samého, ale i pro všechny zúčastněné. Samostatná kapitola je věnována těsným či partnerským vztahům. Právě zde vidím skutečný přínos předložené práce. Autorka si jako základní otázku položila spokojenost ve vztahu ze strany zdravých partnerů. Představila koncept partnerské spokojenosti dle Spaniera, vycházejícího z Locka-Wallaceho a Locka-Williamsona, jehož metodu následně využívá v části výzkumné. Popisuje kategorie, které se ukazují jako významné pro vnímání partnerské spokojenosti. Tyto kategorie dává do vztahu s tělesným postižením. V této části diplomandka prokázala nejen velmi dobrou orientaci v odborných zdrojích jak aktuálních, tak i starších, ale prokázala také vlastní kreativitu a schopnost samostatně uvažovat a závěry propojovat. Za cennou lze považovat i poúrazovou

situaci rozčleněnou do určitých fází, kde autorka vychází z kvalitativní dánské studie (str. 47-49).

Část výzkumná přinesla diplomandce řadu těžkostí, které částečně souvisí s obtížností sledovaného tématu, ale také souvisí s možná nevhodně zvoleným kvantitativním přístupem. Z toho se odvinul i neosobní sběr dat prostřednictvím internetu a on-line dotazníku, který lze považovat v těchto citlivých oblastech možná za odůvodnitelný (dotčení jedinci snáze vyplní dotazník takto neosobně, protože rozhovory na dané téma jsou jim nepříjemné), ale za metodologicky velmi křehký (kde oslovovat potřebné osoby, proč na výzvy dotazování nereagují tak, jak bychom očekávali, proč reaguje jen určitý typ respondentů – příkladně komunikativnější ženy, kde vzít jistotu, že odpovědi nejsou ovlivněny jen virtuálními komunikujícími apod.). To se ostatně v průběhu sběru dat postupně ukázalo a lze tedy souhlasit s autorkou, že získaná výzkumná data, co se jejich přínosu týká, jsou diskutabilní. Nicméně se domnívám, že autorka v části výzkumné, konala náležitě požadované kroky a podrobovala je kritice, pokoušela se adekvátně reagovat na reálnou situaci. Změnila původně stanovené zajímavé hypotézy, které nebylo možné podrobit kvantitativnímu zkoumání, vzhledem k velmi nízkému počtu pokusných osob. Rozhodla se projekt obsahově pozměnit. Vyhledala a zvolila vhodné metody pro testování partnerské spokojenosti. Získaná data náležitě shromáždila, statisticky vyhodnotila a prokázala, že tyto dovednosti ovládá. Za dosti krkolomné považuji však formulace na straně 66.

Co lze skutečně kritizovat je, že věnovala málo času zjišťování reálného stavu života skupiny, kterou se chystala podrobit výzkumu, aby své výzkumné hypotézy hned zpočátku formulovala ve vztahu k realitě. Dle mého soudu tedy chyběla dostatečná práce na přípravě výzkumného projektu a konzultace s odborníky, kteří by diplomandce pomohli korigovat hned na počátku její výzkumný záměr. To, že musela reagovat na situaci až v průběhu sběru dat a modifikovat projekt ve vztahu k počtu získaných respondentů, snad ani nelze mít začínajícímu psychologovi za zlé. Možná to lze hodnotit i pozitivně, jako schopnost se adaptovat na situaci a řešit ji. Oceňuji též sebekritický a pohled autorky na vlastní výzkum a jeho výstupy.

Celkově lze shrnout, že autorka předkládá k posouzení diplomovou práci, kde část teoretická je velice kvalitní a poskytuje zajímavou rešerši na značně opomíjené téma. Tato část bude jistě oceněna především v psychologické praxi a v práci dotčených profesí s tělesně handicapovanými jedinci. Část výzkumná, prokázala, že autorka dovede zvolit vhodné

metody, dovede statisticky vyhodnotit získaná dat, že dovede velmi dobře vystihnout limity své práce. Dosud však má málo zkušeností, aby dokázala zvážit, zda on-line dotazník a kvantitativní přístup přinese v takto citlivé oblasti (citlivé z různých hledisek) potřebná a následně využitelná data. I takovéto negativní poučení však lze vnímat jako odborný posun, jemuž má vypracování diplomové práce kromě jiného sloužit.

Práci proto navzdory svým výtkám, které se týkají výzkumného projektu, doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení velmi dobře.

Praha 27.8.2017

Lenka Šulová